

Commissie Hoger Onderwijs

Rapport in het kader van het
kwaliteitstoezicht van de
HBO5-opleidingen

GO! CVO STEP

112714

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Rapport in het kader van het kwaliteitstoezicht van de hbo5-opleidingen
door de Commissie Hoger Onderwijs
112714 GO! CVO STEP

1. Conclusie

Onderwerpen	Oordeel
De onderwijsinhoud	Voldoende
Het onderwijsproces	Voldoende
De uitkomst van het onderwijs	Voldoende
Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

2. Bevindingen

Algemeen

Er wordt duidelijk beschreven hoe het ZER tot stand is gekomen: velen hebben er aan meegewerkt en meegelezen. Het draagvlak voor het ZER is dan ook gegarandeerd. Het werk aan het ZER heeft – gelukkig – een dynamiek van kwaliteitszorg, ... op gang gebracht en versterkt. Bij de aanvang heeft het CVO beroep gedaan op de in de Vluhr aanwezige expertise.

De onderwijsinhoud

Het CVO vertrekt vanuit een duidelijke en duidelijk omschreven onderwijsvisie, waarbij de studenten een cruciale rol spelen en waarbij wordt uitgegaan van vijf speerpunten: cursistgerichtheid, groei naar autonomie, competentieontwikkeling, authenticiteit en omgaan met diversiteit.

Het CVO heeft in het kader van het GO! actief meegewerkt aan de opstelling van de leerplannen. Hoewel de leerplannen vandaag niet meer zijn aangepast aan de verwachtingen van het werkveld, heeft het CVO voor een aantal opleidingen toch een competentiematrix opgesteld en in gebruik genomen. Voor een aantal van de omzettingen naar opleidingsprofielen wordt intensief samengewerkt met het werkveld.

De vraag naar krachtig geformuleerde leerresultaten als noodzakelijke bouwsteen voor de omschakeling is expliciet en erg aanwezig.

De opleiding *Orthopedagogie* (de talrijkst bevolkte van het CVO) is nog lineair qua opbouw (p. 14). Het ZER geeft geen verklaring daarvoor. Ook de paragraaf over *Orthopedagogie*

met betrekking tot de relatie tussen de onderwijsinhoud en de competenties roept meer vragen op dan het antwoorden geeft (p. 18).

In het ZER zijn de resultaten van recente studentenbevragingen verwerkt. De werkpunten die vermeld werden (p. 15) in verband met de informatie aan geïnteresseerden en studenten worden niet duidelijk (ook niet op p. 23) weergegeven.

De stellingen “Onze opleidingen onderscheiden zich door de sterke cursistgerichtheid ...” (p. 16) en het zich “situeren tussen andere aanbieders binnen de regio in functie van eigen complementariteit en eigen specificiteit” zijn niet helder en roepen vragen op: dit geldt immers voor alle HBO5-opleidingen. Ten opzichte van wie onderscheiden de STEP-opleidingen zich?

De benadering via leerresultaten is nog niet ingezet in de communicatiestrategie. Dit punt verdient de nodige aandacht.

Het is duidelijk dat GO! CVO STEP niet is blijven stilzitten, hoewel er merkwaardige verschillen zijn tussen de diverse aangeboden opleidingen. Het is dan ook jammer dat er in de ‘analyse en reflectie’ geen concrete actiepunten met doelstellingen en timing zijn opgenomen (p. 19). Vooral de opleiding *Orthopedagogie* moet van nabij gemonitord worden.

Het onderwijsproces

Het CVO hanteert diverse werkvormen en stelt daarbij vast dat de huidige situatie het niet toelaat om in bepaalde opleidingen een grotere plaats voor het werkplekleren in te ruimen (p. 20). De Commissie onderschrijft deze bezorgdheid.

Het CVO hanteert activerende werkvormen (visueel voorgesteld over de verschillende opleidingen) en aangepast aan de inhoud en de leerresultaten. De rol van onderwijsleergesprekken voor integratie van het geleerde via ervaring is duidelijk omschreven. Oefeningen en opdrachten, werkplekleren, stage en bedrijfsbezoeken zijn goed ingepland en de tevredenheid erover wordt gemeten.

Het is merkwaardig om te moeten lezen (p. 21) dat het CVO moeite heeft met de problematiek van studiebelasting en dit niet lijkt te kunnen aanpakken zolang het principe van studiepunten niet is ingevoerd. Het is ook in de regelingen op basis van uren perfect mogelijk om de studietijd te meten (zie vb. de toelichting bij oefeningen en opdrachten op p. 22). Het verdient aanbeveling dat het CVO dit werkpunt in de nabije toekomst snel oppakt.

Het CVO levert een hoge investering in de intake van de studenten.

Voor werkplekleren is het GO! CVO STEP uiteraard afhankelijk van de aanwezigheid van relevante bedrijven en sluitingen hebben een negatief effect (p. 22). Een reden te meer dat er moet worden voorzien in de uitbouw van de nodige materiële voorzieningen, bij voorkeur in samenwerking met de partners uit het samenwerkingsverband.

De groeiende samenwerking met andere partners en met PXL heeft een verschuiving in het studentenprofiel teweeg gebracht (een groeiend aandeel generatiestudenten). Vanaf 2019 zal deze tendens wellicht nog versterken. De Commissie onderschrijft dan ook de bezorgdheid van het CVO om de drempel voor de werkstudenten voldoende laag te houden (p. 24). Bovendien vergt deze evolutie een aanhoudende aandacht van het CVO bij de organisatie en de inhoud van het aangeboden onderwijs (p. 26).

De opleiding *Orthopedagogie* zal gelukkig afstappen van het principe wie eerst komt, eerst maalt en zal de nadruk leggen op een zo hoogstaand mogelijke instroom (p. 24). Dit had in feite al eerder moeten gebeuren en zal ongetwijfeld een gunstig effect hebben op de doorstroom en het rendement. Zie ook p. 31 wat betreft het niet-slagen in deze richting.

Op diverse plaatsen stelt het CVO – terecht – dat de financiering (zowel de manier van financieren als de hoogte van de bedragen) een knelpunt is. Naast het aankloppen bij de overheid kunnen uiteraard afspraken (binnen en buiten het samenwerkingsverband) tot een verantwoorde rationalisatie aanleiding geven.

Bij de bespreking van de evoluties in de instroom van studenten had een relatie met de knelpuntberoepen in de regio niet mogen ontbreken (p. 25). Daar wordt verder even melding van gemaakt (p. 31).

Het GO! CVO STEP beschikt over een goed registratiesysteem dat het mogelijk maakt om de doorstroom goed in kaart te brengen. Er wordt voldoende aandacht besteed aan de interpretatie van deze gegevens. Er is een systeem van trajectbegeleiding voorzien.

De analyse van de studentenpopulatie gebeurt aan de hand van een aantal variabelen; deze gegevens worden gebruikt in de communicatie naar studenten (slaagkans bepaald door voorkennis en ervaring).

De uitkomst van het onderwijs

Het CVO heeft veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van een toetsbeleid (dat merkwaardig genoeg bij 'de uitkomst van het onderwijs' wordt geplaatst en niet bij 'het onderwijsproces') en in de implementatie ervan in de praktijk. Hoewel dit nog 'work in progress' is, verdient dit proces alle vertrouwen. Het toetsbeleid is uitgewerkt op basis van een model, uitgerold met aandacht voor specificiteit (werkplekleren, stages...). Belangrijke criteria, zoals validiteit, worden bevraagd bij de studenten.

Het CVO houdt goed de vinger aan de pols wat betreft doorstroom en rendement, hoewel de interne opbouw tussen de opleidingen verschillend is. Hoge (diploma)rendementen worden steeds toegeschreven aan de kwaliteit van de begeleiding en de aanpak, hoewel deze niet noodzakelijk de enige verklaringen kunnen zijn ... (p. 41).

Het ZER bevat geen cijfers rond tewerkstelling na de opleiding. Via informele contacten wordt de tewerkstelling toch positief geëvalueerd. De nood aan meten wordt voorlopig minder gevoeld omdat het hier om knelpuntberoepen gaat. Toch is dit een punt dat aandacht verdient.

Ook hier ontbreekt in de analyse en reflectie de (zelf)kritische noot.

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

Het CVO voert een goed personeelsbeleid, uiteraard binnen de grenzen van haar mogelijkheden en de decretale bepalingen. Bij de werving van personeel wordt veel aandacht besteed aan de inhoudelijke competenties. Er is een begeleidingstraject voor starters met oog voor netwerking. Ook de opvolging en evaluatie ervan en de aandacht voor het netweringsaspect zit goed ineen. Het CVO investeert veel in de ontwikkeling en professionalisering van de lesgevers: er zijn heel wat mogelijkheden voor verdere professionalisering (in het kader van het GO! en het samenwerkingsverband) en ook

individueel heeft het personeel de mogelijkheid zich bij te scholen. De vooropleiding van het personeel is eveneens in orde, maar worden diegenen die geen pedagogisch diploma hebben aangemoedigd dit alsnog te halen? Het aantal VTE's baart echter zorgen (p. 43). Er is sprake van een hoge tevredenheid bij de studenten over lesgevers.

Het is positief dat het samenwerkingsverband anticipeert op de verdere integratie in het hoger onderwijs en dat de studenten toegang hebben tot een aantal voorzieningen van PXL.

De beschikbare infrastructuur is een knelpunt voor het CVO. De samenwerking binnen Level5 en met PXL is de enige goede oplossing voor dit probleem. Een concreet actieplan daarvoor had niet mogen ontbreken.

Het is zeer positief dat een kwaliteitszorgbeleid ontwikkeld is, geflankeerd door een kwaliteitshandboek en dito beleidsnota. Ook hier loopt de samenwerking met Level5 en PXL goed. De opsomming van de recent doorgevoerde verbeteringen is zeer overtuigend.

3. Aanbevelingen

De onderwijsinhoud

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO STEP de beschouwingen over 'analyse en reflectie' aanvult met concrete actiepunten, voorzien van timing, verantwoordelijken en doelstellingen.

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO STEP de opleiding *Orthopedagogie* van nabij monitort en bijstuurt en alle aspecten van 'de onderwijsinhoud' (lineair aanbod, relatie tussen inhoud en competenties', ...) aan een kritisch oog onderwerpt.

Het onderwijsproces

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO STEP op korte termijn een systeem van studietijdmeting instelt en systematisch toepast.

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO STEP een relatie legt tussen de in-, door- en uitstroom van de studenten met de knelpuntberoepen uit de regio.

De uitkomst van het onderwijs

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO STEP de tewerkstelling van zijn afgestudeerden systematisch gaat meten en in het beleid een gepaste plaats geeft.

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

Het verdient aanbeveling dat het GO! CVO STEP een concreet investeringsbeleidsplan inzake infrastructuur ontwikkelt, in samenwerking met de andere partners van het samenwerkingsverband.

Slot

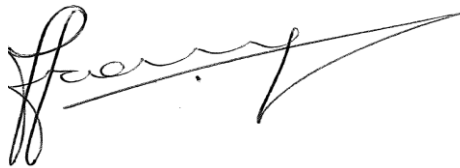
Het GO! CVO STEP heeft in de voorbije jaren al heel wat inspanningen geleverd – onder andere via het samenwerkingsverband met PXL – om de kwaliteit van de opleidingen te borgen en te versterken. De samenwerking in het kader van Level5 situeert zich onder andere op het vlak van het OER, professionalisering, instroombeleid, ... De samenwerking heeft ook geleid tot het ontwikkelen van vervoliprogramma's naar een aantal bacheloropleidingen van PXL. Het CVO merkt terecht op dat het regelgevend kader vandaag een hindernis is in de verdere ontwikkeling van het opleidingsaanbod. Het verdient aanbeveling dat de overheid daar snel klaarheid in schept.

Het verdient aanbeveling de hoofdstukken 'analyse en reflectie' systematisch te voorzien van concrete actiepunten (met doelstellingen, timing en aanduiding van verantwoordelijken).

Het ontwerp van Toetsingsrapport werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en/of bezwaren van technische aard. De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van toetsingsrapport.

Brussel, 25 november 2016

Voor de Commissie Hoger Onderwijs

Luc François

Voorzitter Commissie Hoger Onderwijs